

Torna La Cua de Palla

labutxaca recupera 12 títols de la col·lecció de clàssics de novel·la negra

El proper 14 de maig arriben a les llibreries els primers quatre títols de la mítica col·lecció de novel·la negra La Cua de Palla, que labutxaca recupera en el seu catàleg.

Els primers volums que s'incorporen a labutxaca són: *El carter sempre truca dues vegades*, de James M. Cain, *La clau de vidre*, de Dashiell Hammett, *La dama del llac*, de Raymond Chandler i *La bella dorment*, de Ross McDonald.

El nom

El nom de la col·lecció prové d'un home obscur dels segles XIV-XV: Arnau d'Erill. D'ell se'n conserva un poema contra el seu nebot fra Ramon Roger d'Erill, que és una llarga llista d'acusacions, insults i amenaces. Cadascuna de les 29 estrofes del poema comença

dient: “Oh tu, traïdor!”. La primera estrofa acaba amb aquests dos versos:

Tu vas fugent, no ausas far batalla,
por has del foch, la coha tens de palla.

És a dir: “Tu vas fugint, no goses fer batalla; tens por del foc, tens la cua de palla”.

El disseny

A Europa, el “color” de la novel·la criminal està connotat per dues col·leccions històriques. La primera, “I Libri Gialli” (Els llibres grocs) de l’editorial italiana Mondadori, una col·lecció fundada el 1929 i successivament reconduïda, que ha fet que a Itàlia “un giallo” (un groc) vulgui dir “una novel·la policíaca”. La segon col·lecció important és la “Série Noire” (Sèrie Negra), una col·lecció endegada el 1945 per l’editorial Francesa Gallimard.

La Cua de Palla es va apuntar a la tradició literària de la sèrie negra però amb una estètica deutora, almenys en part, de la col·lecció groga. L’artífex en va ser el dissenyador Jordi Fornas, autor de totes les cobertes tant de La Cua de Palla com de Seleccions de La Cua de Palla. El seu disseny, tan característic, ja forma part de l’imaginari col·lectiu, que n’associa immediatament el groc a la novel·la negra.

Alguns dels trets característics del disseny de Fornas (la presència del groc, sobretot) es van conservar en el disseny de El Cangur/Cua de Palla (obra de Pep Trujillo), es van mantenir en La Nova Cua de Palla (dissenyada per Albert i Jordi Romero) i són encara presents en el nou disseny de labutxaca (Begoña Berruezo).

La història

Quan parlem de La Cua de Palla, normalment volem dir “la col·lecció de novel·la negra d’Edicions 62”. Però, històricament, això correspon a quatre col·leccions diferents:

- 1) CP: La Cua de Palla (1963-1970)
- 2) SCP: Seleccions de La Cua de Palla (1981-1996)
- 3) CCP: El Cangur/Cua de Palla (1996-1997)

4) NCP: La Nova Cua de Palla (2006)

1. LA CUA DE PALLA (1963-1970)

Els sis primers títols de la col·lecció La Cua de Palla van aparèixer el 1963. Feia tot just un any que Edicions 62 havia tret el seu primer llibre, i ja donava inici a una sèrie de novel·les absolutament innovadora dins el panorama editorial català, tan precari en aquell moment. Es tractava d'oferir el bo i millor de la narrativa "sobre el tema del crim" (com es deia aleshores), en un format de butxaca i a un preu popular, amb la intenció d'arribar a un públic al més ampli possible. Al darrere de la col·lecció, dirigint-la i també traduint i escrivint algun títol, hi havia la figura de l'escriptor Manuel de Pedrolo,

Amb La Cua de Palla, autors tan fonamentals del gènere com Dashiell Hammett, Ross Macdonald, Margaret Millar, James M. Cain, Friedrich Dürrenmatt, Georges Simenon, James Hadley Chase, Horace McCoy, Patricia Highsmith, John Le Carré o Raymond Chandler estaven per primera vegada a l'abast dels lectors en català, en traduccions acurades i llegidores. Per això es pot afirmar que la sèrie La Cua de Palla va fer un doble servei de gran importància. En primer lloc, va contribuir a expandir l'ús de la llengua catalana entre una colla de lectors nous, que hi arribaven atrets pel seu interès en les novel·les policíiques. I, en segon lloc, va ser un element decisiu per consolidar, dintre de la literatura catalana, un gènere característic del segle XX: la novel·la negra.

El 1970, com a conseqüència d'una forta crisi en l'editorial que va obligar a replantejar i restringir les línies d'edició, es va interrompre la publicació de La Cua de Palla. En total, n'havien sortit 71 títols en vuit anys.

2. SELECCIONS DE LA CUA DE PALLA (1981-1996)

Onze anys després d'interrompre la publicació de La Cua de Palla, les circumstàncies havien canviat molt. La situació general del país, i molt especialment la introducció del català a les escoles, havia fet que les condicions del mercat editorial fossin molt més favorables. En aquest moment Edicions 62 va decidir reprendre La Cua de Palla, recuperant els títols més fonamentals de la sèrie que s'havia publicat anys enrere. El 1981 se'n van publicar nou, i entre el 1982 i el 1994 van anar apareixent a un ritme d'onze volums cada any.

Ben aviat es van anar incorporant títols nous entre les recuperacions de la vella Cua de Palla. Des del 1985 es va fer evident que calia donar més pes a aquestes noves incorporacions que no pas a les reedicions, i amb aquest fi es va buscar un director de la col·lecció, expert en novel·la negra, que garantís la qualitat i la representativitat dels autors i els títols escollits. D'acord amb el fundador de la col·lecció, Manuel de Pedrolo, es va designar Xavier Coma com a director de les Seleccions de la Cua de Palla. Ho va ser a partir del número 50 de la sèrie, que és, a més, un *Diccionari de la novel·la negra nord-americana* redactat per ell mateix.

A partir del 1995, els avatars del mercat van aconsellar de reduir el ritme de producció dels volums; es feia cada cop més difícil de mantenir el preu popular dels llibres. El 1995 es van publicar nou títols, i el 1996 només tres: després del número 164, es va decidir d'interrompre la col·lecció.

3.EL CANGUR/CUA DE PALLA

Fins al 1997, encara es van publicar vuit volums més de novel·la negra dins una sèrie especial de la col·lecció històrica de butxaca d'Edicions 62: la sèrie anomenada El Cangur/La Cua de Palla. Sis d'aquests volums seguien la numeració de Seleccions de La Cua de Palla (165-170), i dos més tenen numeració d'El Cangur (195 i 205).

4.LA NOVA CUA DE PALLA

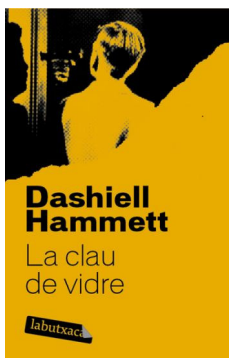
Amb un clàssic de Dashiell Hammett (*El falcó maltès*) i amb una novel·la de Donna Leon traduïda per primer cop al català (*Noblesa obligada*), el 2006 Edicions 62 va llançar La Nova Cua de Palla: una col·lecció que pretenia alternar la recuperació de grans títols "clàssics" i les novetats més actuals. Els dos únics volums que van sortir no tenien format de butxaca sinó un format més gran (rústica amb solapes), però l'estètica respectava la de la vella col·lecció.

5.I ARA, "LA CUA DE PALLA" A LABUTXACA

Ara, finalment, els títols més destacats de la Cua de Palla de sempre (que corresponen a la tradició estricta de la novel·la negra nord-americana) s'incorporen al segell transversal de Grup 62,

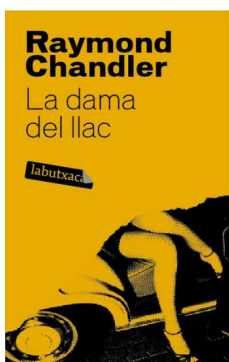
labutxaca, que ha obtingut una òptima acollida entre els lectors des de la seva creació el juny del 2007. En una primera tongada s'hi incorporen quatre volums: *La clau de vidre*, de Dashiell Hammett; *La dama del llac*, de Raymond Chandler; *El carter sempre truca dues vegades*, de James M. Cain, i *La bella dorment*, de Ross MacDonald. El disseny de les cobertes parteix de l'estètica pròpia de la col·lecció en les seves versions precedents, i en conserva el color groc i negre; els textos, però, han estat compostos de nou per fer-los més llegidors, i quan ha calgut (és el cas d'*El carter sempre truca dues vegades*) s'hi han restituit els passatges eliminats per la censura franquista.

Els títols

Dashiell Hammett
La clau de vidre
Traducció de Rafael Tasis

labutxaca
288 pàgines
8 euros
publicació 14 de maig

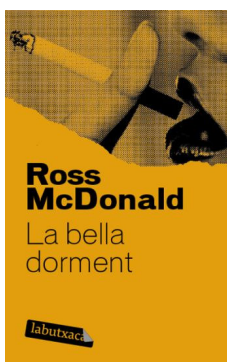
Raymond Chandler
La dama del llac
Traducció de Ramon Folch i Camarasa

labutxaca
288 pàgines
8 euros
publicació 14 de maig

James M. Cain
El carter sempre truca dues vegades
Traducció de Manuel de Pedrolo

labutxaca
144 pàgines
6,95 euros
publicació 14 de maig

Ross Macdonald
La bella dorment
Traducció d'Enric Casasses

labutxaca
304 pàgines
8,95 euros
publicació 14 de maig

Per més informació visiteu www.labutxaca.cat